

JAN ŁOBOCKI

1. Dane osobiste:

Strzelec Jan Łobocki, 31 lat, właściciel ziemski, kawaler.

2. Data i okoliczności aresztowania:

Aresztowany 15 lutego 1940 r. w Brześciu nad Bugiem.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Więziony byłem osiem miesięcy w Brześciu, następnie wywieziony na roboty przymusowe do Komi ASRR do kopalni ropy Uchta.

4. Opis obozu, więzienia:

Więzienie w Brześciu – celi przeznaczona na sześć osób mieściła przeciętnie 30. Warunki higieniczne opłakane – łaźnia przeciętnie raz na miesiąc, notoryczny zakaz przewietrzania celi.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Narodowość więzionych – przeważnie Polacy aresztowani pod najrozmaitszymi pretekstami, w 50 proc. za przejście granicy. Inteligencja i poziom umysłowy różnorodny, przeważnie ludzie niewygodni władzom sowieckim.

6. Życie w obozie, więzieniu:

W końcu września 1940 r. przewieziono nas do Komi ASRR na roboty przy wierceniu ropy. Warunki transportu straszne – wagony towarowe przepełnione, zawzione. Kontrole nocne niemal co godzinę. Na miejscu pracy baraki – ciasne, pełne robactwa. Praca przeważnie 12 godzin na dobę i to w warunkach bardzo niebezpiecznych, gdyż maszyny i narzędzia przeważnie stare i źle remontowane. Praca wykonywana musiała być niezależnie od pogody. Prymitywne i źle zbudowane wieże wiertnicze powodowały bardzo wielką liczbę niebezpiecznych wypadków. Wypracowanie tak zwanej normy było jedynie przypadkiem

zależnym od stanu maszyn oraz od warunków geologicznych. Szyb wiertniczy założony w miejscu nieodpowiednim skazywał pracowników na zmniejszenie i tak już znikomych racji żywnościowych. Jeśli chodzi o wyżywienie, to właściwe będzie określenie: za dużo, aby umrzeć, za mało, żeby żyć. Wynagrodzenie pieniężne niemalże nie istniało (przeciętnie pięć do dziesięciu rubli miesięcznie). Stan umundurowania opłakany – zaopatrywanie potrzebujących oparte na przekupstwie i łapówkach. Życie koleżeńskie, mimo dość dużej liczby Polaków, minimalne, raczej w bardzo małych zgrupowaniach, szerszej organizacji nie było. Życie kulturalne wtłaczane było w ramy propagandy. Kino było, radio też, ale z przyjemnością stwierdzam, że Polacy przeważnie bojkutowali tak jedno, jak i drugie.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

System badania więźniów przez NKWD brutalny i mało inteligentny, a stosunek do Polaków wrogi.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Pomoc lekarska, jeśli chodzi o obsadę lekarską, prawie dostateczna, medykamentów natomiast zupełny brak. Bardzo duża liczba wypadków kalectwa.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?:

Łączność z krajem została nawiązana w 1941 r. List wysłany z kraju dochodził na Północ po trzech–czterech tygodniach. Wysłać listy można było dwa razy miesięcznie. Paczki z kraju dochodziły późno, ale przeważnie całe i rozpakowywane były w obecności odbiorcy.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?:

Zwolniony z łagru zostałem na podstawie ogólnej amnestii i w końcu września 1941 r. z całym transportem zgłosiłem się do Wojska Polskiego w Tockoje.